

Pan Zbigniew Jakuszko
Dyrektor V Liceum Ogólnokształcącego
im. Marii Skłodowskiej-Curie
ul. Lipowa 7, 20-020 Lublin

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie § 4 ust. 1 pkt 1 procedury przeprowadzania kontroli¹ – Anna Osypiuk, główny specjalista z Wydziału Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Lublin (dalej: „Wydział AK”) przeprowadziła kontrolę prowadzenia gospodarki finansowej w kierowanym przez Pana V Liceum Ogólnokształcącym (dalej: „V LO” lub „Szkoła”).

Szczegółowe ustalenia zawarto w protokole kontroli podpisanym przez Pana w dniu 12.04.2019 r. Zgodnie z § 19 ust. 5 ww. procedury przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne zawierające ocenę skontrolowanej działalności, opis stwierdzonych nieprawidłowości oraz wnioski mające na celu ich wyeliminowanie.

Kontrolą objęto prawidłowość:

1. Zaciągania zobowiązań i dokonywania wydatków²,
2. Funkcjonowania mechanizmów zabezpieczających środki finansowe na rachunkach bankowych Szkoły³,
3. Gospodarowania dochodami na wydzielonym rachunku dochodów własnych,
4. Sporządzania sprawozdań budżetowych⁴,
5. Przeprowadzania inwentaryzacji aktywów i pasywów.

Na podstawie skontrolowanych zagadnień Wydział AK negatywnie ocenia prowadzenie gospodarki finansowej w V LO, zwłaszcza zadań wykonywanych przez główną księgową z uwagi na liczne i rażące nieprawidłowości, w tym wskazujące na naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie inwentaryzacji, sprawozdawczości budżetowej, zaciągania zobowiązań i dokonywania wydatków przekraczających plany finansowe. Negatywnej ocenie podlega również nierzetelne, niebieżące i niekompletne prowadzenie przez główną księgową ksiąg rachunkowych oraz nieuprawnione dysponowanie środkami na rachunkach bankowych, w szczególności dokonywanie przelewów bez dowodów uzasadniających dokonanie wydatku.

Uzasadnieniem tej oceny są stwierdzone w toku kontroli następujące nieprawidłowości:

- 1 załącznik do zarządzenia nr 680/2010 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 28.09.2010 r. w sprawie wprowadzenia procedury przeprowadzania kontroli przez Wydział Audytu i Kontroli (ze zm.);
- 2 sprawdzono: 6 z 11 umów zawartych w 2018 r. skutkujących powstaniem zobowiązań finansowych i 16 umów zlecenia; po 2 zmiany planów finansowych w 2018 r. dot. wydatków budżet. i dochodów własnych; zapłaty przelewem w grudniu 2018 r. z rachunków: budżetu, dochodów własnych i zfs;
- 3 prawidłowość konfiguracji uprawnień do dysponowania środkami finansowymi na 4 rachunkach bankowych VLO oraz prawidłowość dokonywania operacji bankowych (celowy dobór próby);
- 4 roczne Rb-28S za 2018 r. oraz Rb-34S za: II, III i IV kwartał 2018 r.;

I. W zakresie zaciągania zobowiązań i dokonywania wydatków:

1. Wbrew przepisom art. 46 ust. 1 i art. 261 ustawy o finansach publicznych⁵ (dalej „ufp”) dyrektor zaciągnął zobowiązania bez zabezpieczenia środków finansowych na ich realizację w planie finansowym dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku (dalej „*dochodów własnych*”):

a) w dniu 06.11.2018 r. podpisał umowę z Centrum Spotkania Kultur w Lublinie na przygotowanie i realizację Gali 70-lecia Szkoły z wynagrodzeniem 7.380,00 zł brutto, którym zwiększył do 26.899,01 zł istniejące już przekroczenie planu finansowego w § 4300 (rozd. 80120)⁶. Plan w tym paragrafie finansowy był przekraczany kolejnymi wydatkami aż do kwoty 36.913,21 zł (w dniu zapłaty za tę umowę, tj. 27.11.2018 do 36.583,21 zł) – co opisano poniżej w pkt 2.

Podkreślić należy, że gł. księgową nie tylko nie podjęła żadnych działań w celu zmiany planu, ale niezgodnie ze stanem faktycznym potwierdziła na umowie, że zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym.

b) w dniu 05.12.2018 r. dyrektor zawarł sześć umów zlecenia z pracownikami V LO na wykonanie prac w komisji inwentaryzacyjnej na łączną kwotę 5.389,74 zł, czym przekroczył o 3.016,45 zł plan finansowy w § 4170 (rozd. 80120)⁷. Przekroczenie to uległo ostatecznie zwiększeniu do kwoty 4.730,86 zł w wyniku zmniejszenia tego planu w dniu 17.12.2018 r. o 1.000,00 zł i dokonania 28.12.2018 r. kolejnych wydatków (łącznie na kwotę 714,41 zł).

Zaciągnięcie przez dyrektora zobowiązań z przekroczeniem zakresu upoważnienia określonego planem finansowym wg art. 15 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁸ („uondfp”) stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

2. Dokonując wydatków w 2018 r. zarówno ze środków budżetowych jak i dochodów własnych wielokrotnie przekroczone (w 4 paragrafach) plan finansowy, przy czym plan finansowy środków budżetowych zwiększany był w tym samym miesiącu, natomiast w przypadku dochodów własnych – dopiero po dwóch miesiącach.

	Dział 801 Rozdz 80120	Przekroczenie planu finansowego ⁹		
		okres	kwota	ilość wydatków
Dochody własne	§ 4300	21.06-30.07.2018	17.992,75	6
		28-29.09.2018	7.385,93	4
		11.10-17.12.2018	36.913,21	18
		31.12.2018	219,61	2
Budżet	§ 4260	06-13.12.2018	3.677,85	1
	§ 4300	03-13.12.2018	3.912,41	5
		27.12.2018	437,30	1
	§ 4360	07-13.12.2018	22,11	1
		14-27.12.2018	0,43	1

5 ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (jt. Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.),

6 plan finansowy w tej podziale klasyfikacji budżetowej po ostatniej zmianie z 30.09.2018 r. wynosił 81.000 zł, a wydatki do dnia 06.11.2018 r. - 100.519,01 zł,

7 plan finansowy na dzień 05.12.2018 r. wynosił 10.000,00 zł, a wydatki wykonane 7.626,71 zł;

8 ustawa z 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U.2017.1311 j.t. ze zm.);

9 ustalono na podstawie wydruków dot. kont 130 i 132 z dnia 14.03.2019 r.;

Zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 3 ufp jednostki mogą dokonywać wydatków wyłącznie do wysokości ustalonej w planie finansowym, który stanowi nieprzekraczalny limit (art. 52 ust. 1 pkt 2 ufp). Dokonanie wydatków z przekroczeniem upoważnienia określonego w planie finansowym według art. 11 ust. 1 uonfdp stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Dodać należy, że dowody źródłowe, na podstawie których dokonano wydatków przekraczających plan finansowy zostały poddane nierzetelnej kontroli wstępnej przez główną księgową, wymaganej z mocy art. 54 ust. 3 pkt 3 ufp.

Nienależyte dokonanie przez główną księgową wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej lub finansowej z planem finansowym, skutkujące: zaciągnięciem zobowiązania niemieszczącego się w planie finansowym jednostki (pkt 1), jak też dokonaniem wydatków powodujących przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym (pkt 2), w myśl art. 18b uonfdp jest czynem wskazującym na naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

3. W 2018 r. główna księgową nie parafowała żadnej z 16 umów zlecenia oraz 1 z 11 umów na zakup usługi (usunięcie awarii), lekceważąc wynikający z art. 54 ust. 3 ufp obowiązek potwierdzenia, że V LO posiada środki na ich realizację.
4. Główna księgową prowadziła księgi rachunkowe z naruszeniem zasad określonych w art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości¹⁰ stanowiących, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco oraz zgodnie z treścią ekonomiczną operacji:
 - a) w toku kontroli dokonywała wielokrotnych zmian w zapisach księgowych dotyczących poszczególnych miesięcy poprzedniego roku poprzez wgrywanie do programu księgowego kopii zapasowych, a następnie zmianę daty bieżącej na dowolną datę z 2018 r., nadpisywanie bieżących danych, korygowanie i dokonywanie zmian oraz powrót do daty bieżącej z uwzględnieniem naniesionych poprawek (w danym dniu do kontroli przedkładała różne wydruki z różnymi „datami bieżącymi” i różnymi kwotami dotyczącymi tych samych kont).

Celem ww. korekt i przebiegowań oraz wstecznych zmian dat w systemie księgowym było ukrycie nieprawidłowych księgowowań, a zwłaszcza przekroczeń planu finansowego oraz niezgodności danych księgowych ze sporządzonymi wcześniej sprawozdaniami (vide część II dot. sprawozdawczości);
 - b) ujmowała w księgach rachunkowych dowody księgowe innymi zapisami (na innych kontach i paragrafach) od zamieszczonych przez siebie na dowodach źródłowych
 - c) dopiero w końcu marca 2019 r. zaczęła księgować operacje gospodarcze dotyczące poprzednich miesięcy tego roku, wbrew uor i przepisom wewnętrznym¹¹, zobowiązującym do ujmowania w księgach rachunkowych wszystkich operacji za dany okres sprawozdawczy nie później niż w ciągu 14 dni po jego zakończeniu,
 - d) nierzetelnie i niebieżąco ewidencjonowała operacje dotyczące pożyczek z zfs, przy czym sytuacje te nie były incydentalne, bowiem główna księgową albo nie przypisywała odsetek od pożyczek, albo przypisywała je w zaniżonej wysokości niewynikającej z umowy, albo innej osobie niż zaciągająca pożyczkę, np.:
 - odsetki w wys. 375,00 zł od swojej pożyczki zaciągniętej 12.04.2017 r. zaksięgowała dopiero po roku (28.05.2018 r.), tłumacząc to pomyłką,

¹⁰ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351), dalej „uor”;

¹¹ Załącznik nr 5 do polityki rachunkowości (zarządzenie nr 14/2011 dyrektora V LO z 31.12.2011 r.);

- dwóm pracownikom przypisała 06.12.2018 r. odsetki od pożyczek (po 374,20 zł), po ponad półtora roku od ich udzielenia (02.03.2017 r. i 26.04.2017 r.) – pierwotnie ujęła odsetki w zaniżonej wysokości (po 563,00 zł zamiast po 937,20 zł) pomimo że w umowach wprost wskazano właściwą kwotę odsetek (937,20 zł),
- przekazała pracownikowi 01.02.2019 r. pożyczkę w kwocie 8.000,00 zł z rachunku budżetu zamiast z zfsś, którą ponadto zaksięgowała niezgodnie z przebiegiem operacji gospodarczej (wbrew art. 22 ust. 1 uor) w § 4440 „Odpis na zfsś”, a następnie zwróciła tę kwotę z zfsś na rachunek budżetu nazywając tę operację refundacją pożyczki mieszkaniowej, którą ujęła w § 4140 „Wpłata na PFRON”. Dodatkowo odsetki (375,00 zł) od tej pożyczki przypisała innej osobie, narażając ją na spłacanie nieistniejącego, nieswojego zobowiązania.

5. Nieskuteczne i niezgodne ze standardami kontroli zarządczej¹² były mechanizmy kontroli wewnętrznej dotyczące dokumentowania, zatwierdzania i weryfikacji operacji finansowych i gospodarczych, ponieważ w toku kontroli stwierdzono, że:

a) główna księgowa dokonywała licznych¹³ zakupów (gotówkowych lub płatnych kartą) z własnych środków prywatnych w sumie na kwotę 15.021,12 zł, za które następnie przelewała środki z rachunków Szkoły na swoje konta, tytułem zwrotu lub refundacji za zakupy. Było to wbrew określonej w art. 11 ust. 1 upf zasadzie funkcjonowania jednostki budżetowej, stosownie do której zobowiązane są one do pokrywania swoich wydatków bezpośrednio z budżetu. Taka praktyka była dość powszechna w V LO, bowiem również inni pracownicy dokonywali zakupów z własnych środków, które były im potem zwracane na ich rachunki bankowe (np. kierownika gospodarczego, ale też nauczycieli).

Część wydatków (6.600,00 zł) na rzecz głównej księgowej zostało zrealizowanych na podstawie potwierdzeń rezerwacji z linii lotniczych, które nie spełniały wymogów dowodu księgowego¹⁴, określonych w art. 21 ust. 1 pkt 1 i 2 uor oraz polityce rachunkowości V LO. Zgodnie z art. 106b ust. 3 ustawy¹⁵ o podatku od towarów i usług, na żądanie nabywcy towaru lub usługi podatek jest obowiązany wystawić fakturę VAT, lecz główna księgowa nie wystąpiła o wystawienie stosownych faktur, pomimo że wydatków tych dokonywała w imieniu Gminy Lublin. Sytuacje takie dotyczyły także innych osób, przykładowo nauczyciela, który zakupił z własnych środków znaczki pocztowe, dokonano zwrotu na rachunek bankowy z rachunku Szkoły na podstawie paragonu niespełniającego wymogów dowodu księgowego¹⁶;

b) niedopuszczalne były przypadki dokonywania przelewów bez dowodów źródłowych (do ZUS, US, UML, między rachunkami V LO: budżetu, dochodów własnych, zfsś oraz na prywatne rachunki głównej księgowej¹⁷) lub na podstawie licznych dowodów niesprawdzonych pod względem merytorycznym, formalno-rachunk., a nawet niezatwierdzonych do zapłaty.

Wydatki i refundacje bez dowodów źródłowych stanowiły główną przyczynę chaosu w prowadzeniu ksiąg rachunkowych, przejawiającego się poprzez:

12 załącznik do Komunikatu Ministra Finansów Nr 23 z dnia 16.12.2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF. 2009.15.84) – standard C14;

13 w okresie od 01.01.2018 r. do 05.03.2019 r było to 16 wydatków;

14 nie zawierały określenia stron (nazw, adresów) dokonujących operacji gospodarczej, jak też określenia rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego;

15 ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j.Dz.U.2018.2174);

16 nie zawierał określenia stron (nazw, adresów) dokonujących operacji gospodarczej;

17 przelewy dot. zapłaty za zakup kotylionów oraz atlasów,

- przekazywanie nieprawidłowych kwot na rachunki kontrahentów, szczególnie w sytuacji gdy przelewów dokonywano ratałnie i z różnych rachunków Szkoły,
- ewidencjonowanie rozrachunków na kontach niewłaściwych kontrahentów i zniekształcenie kwoty faktycznych rozrachunków,
- antydatowanie dokumentów tworzonych dopiero w toku kontroli, w celu próby ukrycia ich braku przez główną księgową.

Liczne, w niespotykanej skali, refundacje i wydatki pomiędzy rachunkami V LO, bez dowodów, dot. zobowiązań zapłaconych nawet pół roku wcześniej z innego rachunku, spowodowane było naprawianiem błędów. Refundacje w grudniu 2018 r. główna księgową wyjaśniła działaniem w celu uniknięcia zwrotu na rachunek UML niewykorzystanych środków pieniężnych, co ponadto było sprzeczne z dyspozycją przelewu wskazaną przez dyrektora przy zatwierdzeniu faktury do zapłaty.

- c) nieterminowo regulowano zobowiązania – wbrew art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp – w wyniku błędów i przeoczeń głównej księgowej, w tym również skutkujące naliczeniem przez kontrahentów (US, PFRON) odsetek i kosztów upomnień, zapłaconych z rachunków Szkoły, które dopiero 27.12.2018 r. główna księgową zwróciła z własnych środków. W celu ukrycia zapłaconych odsetek i kosztów upomnień ze środków publicznych, główna księgową księgową je razem z należnością główną (zamiast na oddzielnych kontach), tj. niezgodnie ze stanem faktycznym i treścią ekonomiczną operacji, naruszając tym samym art. 4 ust. 2 uor i art. 24 ust. 2 uor. Dodać należy, że nieterminowe, z winy głównej księgowej, przekazanie podatku dochodowego do US (23.01 zamiast do 20.01.2018 r.¹⁸) skutkowało nieuznaniem przez US kwoty 92,00 zł jako terminowej wpłaty podatku dochodowego i koniecznością dopłaty tej kwoty ze środków publicznych, której nie zwróciła.
- d) niezgodne z przeznaczeniem, samowolne zagospodarowanie przez główną księgową środków finansowych na rachunkach bankowych, z naruszeniem zasady dokonywania wydatków publicznych w sposób celowy (art. 44 ust. 3 p. 1 ufp), dot.:
- wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracownikowi (autowypłata) już 18.02.2019 r., zaś 22.02.2019 r. gł. księgową wypłaciła je sobie i 7 osobom (łącznie 15.971,13 zł), a środki na ten cel otrzymała z Wydziału Oświaty i Wychowania UML dopiero 04.03.2019 r. (i w tym dniu dokonała przelewu pozostałym 76 pracownikom). Skutkowało to wcześniejszym odprowadzeniem z r-ku szkoły kwoty 13.747,62 zł jako pochodnych od wypłaconych wynagrodzeń.¹⁹ Główna księgową wyjaśniła, że zrealizowała te wypłaty "dla osób najbardziej potrzebujących".
 - wypłaty wynagrodzeń za grudzień 2018 r. dla 6 pracowników administracji i obsługi (łącznie 10.074,86 zł) w dniu 20.12.2018 r., chociaż środki na ten cel otrzymała 21.12.2018 r. i w tym dniu wypłaciła wynagrodzenie pozostałym 15 osobom (w tym sobie). Główna księgową wyjaśniła, że przygotowane wcześniej przelewy „same się zrealizowały” w dniu 20.12.2018 r. dla losowych osób,
 - zapłaty 2.064,50 zł w dniu 10.12.2018 r. (3 dni po terminie płatności) faktury za próbną maturę, chociaż środki na ten cel Rada Rodziców przekazała Szkole już 15.11.2018 r. ale główna księgową zagospodarowała je w inny sposób.

Wcześniejsze wypłaty ww. wynagrodzeń to dokonanie wydatków z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków i w myśl art. 11 ust. 1 uonfdp wskazuje na naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

18 wg z art. 38 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj.Dz.U.2018.1509 ze zm.);
19 w tym ZUS 11.303,62 zł i zaliczka na podatek 2.444,00 zł;

- e) gł. księgową samowolnie dokonywała też innych bezpodstawnych operacji, tj.:
- 27.04.2018 r. zmodyfikowała wynagrodzenia zaimportowane do programu bankowego (przygotowane do wysłania na konta pracowników) dzieląc kwotę swojego wynagrodzenia na dwa przelewy na różne rachunki bankowe, tj. niezgodnie ze złożoną w V LO dyspozycją o przekazywaniu całości wynagrodzenia na dany rachunek bankowy;
 - niezgodnie z umową zaprzestała (od maja 2018 r.) potrąceń ze swoich miesięcznych wynagrodzeń rat spłacanej pożyczki z zfsś, zmieniając formę dotychczasowego dokonywania spłaty na samodzielne wpłaty na rachunek szkoły.
- f) przekazywanie 2 pracownikom części wynagrodzeń (w związku z ich prywatnymi potrzebami), na dodatkowe rachunki bankowe, co było wbrew art. 86 § 3 Kodeksu Pracy²⁰ (wg którego wypłata wynagrodzenia jest dokonywana na rachunek pracowniczy, a nie na kilka rachunków), a ponadto angażowało niezasadnie pracowników Szkoły do realizowania operacji nienależących do ich obowiązków;
- g) zapłatę za 2 faktury na inne rachunki bankowe niż na nich wskazane i chociaż były to rachunki tych kontrahentów, świadczy to o nienależytym weryfikowaniu danych w toku przygotowania i akceptacji przelewów;
- h) główna księgową dokonując zakupów nie przekazywała faktur i rachunków do sekretariatu przez co nie oznaczono ich datą wpływu, mimo obowiązku wynikającego z § 24 ust. 3 *Instrukcji kancelaryjnej jednostek oświat. miasta Lublin*²¹;
- i) główna księgową dokonała nierzetelnej kontroli formalno-rachunkowej, gdyż nie wykazała nieprawidłowości chociaż wartość noty księgowej za karty prezentowe wyrażona liczbą (1.900,00 zł) różniła się od kwoty słownej (dwieście złotych), zwłaszcza, że zakup ten dokonywany był przez główną księgową z jej prywatnych środków, a następnie zrefundowany w kwocie 1.900,00 zł,
- j) na części faktur nie zawarto informacji z jakich środków zostały opłacone (budżetu czy dochodów własnych),
- k) w wyniku zaniedbań głównej księgowej większość dowodów księgowych w danym miesiącu miała ten sam numer identyfikacyjny lub nie miała go wcale.
6. Udzielono zamówienia publicznego dla LPEC bez zastosowania art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych²², pomimo że wartość zamówienia przekraczała równowartość kwoty 30.000 euro.
7. Saldo konta 980 na dzień 31.12.2018 r. wynosiło 48.084,04 zł, co było niezgodne z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13.09.2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont...²³, w myśl którego konto to nie wykazuje na koniec roku salda.
- II. W zakresie sprawozdawczości budżetowej** stwierdzono, że dane wykazane w sprawozdaniach były nierzetelne, niesprawdzalne, nieodzwierciedlające stanu faktycznego, co naruszało przepisy § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 09.01.2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁴, wg których kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. I tak:

20 ustawa z 26.06.1974 r. Kodeks Pracy (tj. Dz.U.2018.917 z późn. zm.);

21 wprowadzonej zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin nr 75/4/2017 z 19.04.2017 r. w sprawie wprowadzenia normatywów kancelaryjno-archiwalnych w jednostkach oświatowych miasta Lublin,

22 ustawa z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U.2018.1986 j.t.);

23 Dz.U.2017.1911;

24 Dz.U.2018.109;

1. We wszystkich 3 skontrolowanych sprawozdaniach Rb-34S za 2018 r. wykazane w nich przez główną księgową dane nie wynikały z ksiąg rachunkowych, tj.:

a) w sprawozdaniu wg stanu na 30.06.2018 r. wykazała:

- wydatki wykonane w § 4300 w wysokości 44.000,00 zł (równej kwocie planu finansowego), zamiast faktyczne w kwocie 62.022,22 zł. Różnicę 18.022,22 zł dodała w sprawozdaniu do § 4210 wykazując wydatki w wysokości 26.171,48 zł, zamiast faktycznych 8.149,26 zł (przy planie finansowym 37.000 zł);
W celu ukrycia w sprawozdaniu kwoty przekroczonego planu wydatków główna księgową wykazała ww. dane również w przekazanej do Wydziału OW informacji opisowej z wykonania dochodów własnych za I półrocze 2018 r., wprowadzając świadomie w błąd organ nadzorujący.
- należności w wysokości 3.739,75 zł, podczas gdy wg ewidencji księgowej wyniosły 4.653,71 zł - różnica 913,96 zł, której gł. księgową nie potrafiła wyjaśnić.
- zobowiązania różne o kwotę 1,02 zł, dot. błędów w naliczeniach wynagrodzeń (skorygowanych dopiero pół roku później),

b) w sprawozdaniu wg stanu na 30.09.2018 r. wykazała pomyłkowo dane różniące się od danych w ewidencji księgowej, tj.:

- dochody wykonane w § 0750 o 418,38 zł, a w § 0920 o 0,12 zł,
- wydatki wykonane w § 4260 o 452,44 zł, a w § 4300 o 102,83 zł,
- należności o kwotę 738,67 zł,
- zobowiązania o kwotę 4.868,04 zł.

c) w sprawozdaniu na 31.12.2018 r. - dane były niezgodne z ewidencją księgową, tj.:

- dochody wykonane różne o: 555,27 zł w § 0750 i o 5.360,00 zł w § 0960 i § 0970.
Różnicę 5.360,00 zł dot. wpływu za wycieczkę 15.06.2018 r., główna księgową dopiero w trakcie kontroli 22.03.2019 r. (tj. po 9 miesiącach od tego zdarzenia i po 2 miesiącach od sporządzenia sprawozdania) przeksięgowała ze wsteczną datą (31.12.2018 r.) do właściwego paragrafu,
- wydatki wykonane różne od ewidencji księgowej o 1.000,00 zł w § 4300 i § 4420,
- należności różne o 8.883,67 zł,
- zobowiązania różne o 15.932,07 zł.

Podobnie jak informacja opisowa za I półrocze 2018 r. również informacja opisowa za 2018 r. była nierzetelna. Główna księgową wykazała w niej zakupy, których w ogóle nie było lub były za niewielkie kwoty, a nie wykazała rzeczywistych i istotnych wydatków (np. dot. organizacji jubileuszu 70-lecia Szkoły za ponad 34 tys. zł).

2. W sprawozdaniu Rb-28S wg stanu na 31.12.2018 r. również wykazano dane niezgodne z ewidencją księgową, tj.:

- zaangażowanie wydatków różne o 209,53 zł w § 3020 i o 137,20 zł w § 4430,
- wydatki wykonane w § 4010 o 0,20 zł,
- zobowiązania o łączną kwotę 404.577,11 zł.

Wykazanie w sprawozdaniach danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej wskazuje na popełnienie czynu naruszającego dyscyplinę finansów publicznych – w myśl art. 18 pkt 2 uodnfp.

III. W zakresie inwentaryzacji stwierdzono, że:

1. Inwentaryzację środków trwałych drogą spisu z natury przeprowadzono 10.01.2019 r., zamiast na 31.12.2018 r., wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 26 ust. 1 uor oraz zarządzeniu dyrektora V LO nr 10/2018 z 05.12.2018 r.

2. Na żadnym arkuszu spisowym pozostałych środków trwałych nie wpisano daty zakończenia inwentaryzacji, zaś inwentaryzację wartości niematerialnych i prawnych przeprowadzono drogą spisu z natury, zamiast drogą weryfikacji salda, tj. niezgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 uor.
3. Nie sporządzono rozliczenia inwentaryzacji i nie porównano wyników spisu z natury składników majątku z danymi ksiąg rachunkowych, wbrew art. 26 ust. 1 pkt 1 i art. 27 ust. 1 uor oraz § 4 pkt 9 i pkt 11 Instrukcji inwentaryzacyjnej.
4. Nie udokumentowano daty przekazania wezwania do potwierdzenia sald należności przy inwentaryzacji przeprowadzonej tą drogą, co nie pozwala na potwierdzenie terminowego jej przeprowadzenia.
5. Od 2016 r. do 27.12.2018 r. szkoła posiadała należność w kwocie 43,07 zł od Polkomtel, powstałą w wyniku błędu głównej księgowej (dwukrotnej zapłaty za fakturę), która przez ten okres nie była inwentaryzowana drogą potwierdzenia sald.
6. W latach 2017 – 2018 główna księgowa nie przeprowadziła inwentaryzacji drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 26 ust. 1 pkt 3 uor oraz § 6 pkt 1 - 3 Instrukcji inwentaryzacyjnej.

Podkreślić należy, że pomimo ww. nieprawidłowości dyrektor wraz z główną księgową składali do Wydziału OW corocznie oświadczenia (wraz z bilansem) informujące o przeprowadzeniu inwentaryzacji zgodnie z zasadami wynikającymi z uor, wprowadzając tym samym w błąd Prezydenta Miasta Lublin.

Zaniechanie przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie jej w sposób niezgodny z przepisami uor wskazuje na czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych – w myśl art. 18 pkt 1 uoondfp.

7. Niezgodność pomiędzy ewidencjami syntetyczną i analityczną do kont 013 i 020 -wbrew art. 16 ust. 1 uor - zarówno na koniec poszczególnych miesięcy, jak też na koniec roku, w wyniku nieuwjmowania przez główną księgową wszystkich zdarzeń gospodarczych lub ujmowania ich w nieprawidłowych wysokościach oraz niezgadniania tych ewidencji nawet na koniec poszczególnych lat (niezgodność konta 020 pomiędzy ewidencjami „ciągnęła się” co najmniej od 2016 r.).
8. Instrukcja inwentaryzacyjna nie była dostosowana do faktycznych rozwiązań organizacyjnych Szkoły (w instrukcji opisano ręczny sposób dokumentowania inwentaryzacji, a faktycznie stosowano wydruki z programu Vulcan).

Przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości należy upatrywać głównie w braku nadzoru, w tym realnej kontroli nad działaniami głównej księgowej i nieegzekwowaniu właściwego wykonywania przez nią obowiązków. W ocenie Wydziału AK główna księgowa korzystała z nadmiaru kompetencji i z przyzwolenia na zbyt swobodne gospodarowanie środkami publicznymi, co przejawiało się m.in. w realizowaniu nieuprawnionych przepływów pomiędzy rachunkami szkoły i prywatnymi rachunkami pracowników (głównie rachunkiem prywatnym głównej księgowej), a co za tym idzie, w kreatywnym sposobie rejestrowania zdarzeń finansowych i gospodarczych. Jeśli dodać do tego nieznaną szczegółowych przepisów prawa z zakresu rachunkowości, a przy tym liczne błędy i pomyłki w księgach rachunkowych i sprawozdawczości to bez wątpienia taki stan generuje ryzyko wystąpienia potencjalnych nadużyć finansowych. Jest to zjawisko ze wszech miar nieakceptowalne, zwłaszcza mając na względzie negatywne doświadczenia z lat ubiegłych związane z defraudacją środków publicznych w kierowanej przez Pana Szkole.

W związku z wyżej przedstawionymi nieprawidłowościami polecam:

1. Ustalić trwałe mechanizmy kontroli nad zaciąganiem zobowiązań i dokonywania wydatków zgodnie z zasadami określonymi w ufp, tj. zapewniające zgodność z planem finansowym, celowość, terminowość, a do zamówień powyżej kwoty 30.000 euro - z ustawą Pzp.
2. Wylimitować dokonywanie zakupów ze środków pracowników i refundowanie wydatków, które powinny być dokonywane bezpośrednio z budżetu Szkoły oraz wyłącznie na podstawie dowodów księgowych spełniających wymogi art. 21 uor.
3. Zweryfikować wykaz rachunków bankowych pracowników i dokonywać przelewów wynagrodzeń i innych świadczeń pracowniczych wyłącznie na rachunki wskazane w stosownych dokumentach.
4. W sprawozdaniach budżetowych wykazywać rzetelne dane zgodne z prawidłowo prowadzoną ewidencją księgową.
5. Zaktualizować i dostosować do realiów V LO instrukcję inwentaryzacyjną. Przeprowadzać pełną i rzetelną inwentaryzację składników majątku (wg metod i zasad określonych w uor) oraz prawidłowo i kompletnie dokumentować poszczególne czynności. Wyniki inwentaryzacji jednoznacznie dokumentować i porównywać z danymi z ksiąg rachunkowych. Wyjaśniać ewentualne różnice (nadwyżki i niedobory) i ujmować je w księgach rachunkowych.
6. Egzekwować od głównej księgowej należyte wykonywanie obowiązków służbowych, w tym w szczególności:
 - rzetelne potwierdzanie podpisem na zawieranych przez Szkołę umowach, że zaciągnięte zobowiązanie mieści się w planie finansowym,
 - rzetelne i zgodne z przepisami uor prowadzenie ksiąg rachunkowych, zapewniając zgodność księgowej ewidencji syntetycznej z analityczną, a także nadawanie dowodom księgowym numerów identyfikacyjnych, wskazywanie na fakturach źródeł finansowania, ujmowanie w księgach rachunkowych operacji gospodarczych zgodnie z dekretem na dowodzie źródłowym,
 - przygotowywanie przelewów wyłącznie na podstawie dowodów źródłowych (sprawdz. pod wzgl. merytorycznym, formalno-rach. i zatwierdzonych do zapłaty),
 - terminowe regulowanie zobowiązań, w prawidłowych kwotach i na prawidłowe rachunki bankowe,
 - terminowe potwierdzanie zgodności sald wszystkich należności i właściwe ich dokumentowanie oraz rzetelne weryfikowanie sald kont, w szczególności rozrachunkowych oraz majątkowych,
 - ponadto wyegzekwować od głównej księgowej kwotę 92,00 zł utraconych dochodów w wyniku jej zaniedbania.

Proszę w terminie 30 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego złożyć sprawozdanie z realizacji powyższych zaleceń – według wzoru określonego w załączniku nr 4 do wymienionej na wstępie procedury przeprowadzania kontroli²⁵.

**z up. Prezydenta Miasta Lublin
Dyrektor Wydziału Audytu i Kontroli**

Anna Morow

*(dokument w postaci elektronicznej podpisany
kwalifikowanym podpisem elektronicznym)*

Do wiadomości: Wydział Oświaty i Wychowania oraz Wydział Budżetu i Księgowości

25 <https://bip.lublin.eu/prawo/zarzadzenia-prezydenta/2010/aktualne/zarzadzenie-nr-6802010-prezydenta-miasta-lublin-z-dnia-28-wrzesnia-2010-r-w-sprawie-wprowadzenia-procedury-przeprowadzania-kontroli-przez-wydzial-audytu-i-kontroli,59,23053,2.html>